

Sarajevo, 26. 3. 2020.

Predmet: Dodatno pojašnjenje objavljenih priopćenja za javnost

U cilju adekvatnog informiranja javnosti o mjerama koje je Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) donijela u vidu podzakonskih akata, s ciljem ublažavanja ekonomskih posljedica virusnog oboljenja COVID-19, te očuvanja stabilnosti subjekata bankovnog sustava u takvim uvjetima, a radi otklanjanja nedoumica u vezi s primjenom donesenih odluka Agencije koje proizlaze iz dostavljenih upita medija, građana, gospodarstva, ovim putem, kao dodatno pojašnjenje do sada objavljenih priopćenja za javnost, ističemo kako slijedi.

Agencija je u okviru svoje nadležnosti, kao odgovor na trenutnu izvanrednu situaciju u Federaciji BiH, usvojila sljedeće odluke:

1. Odluka o privremenim mjerama koje banka primjenjuje za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja COVID-19;
2. Odluka o privremenim mjerama koje leasing društva i mikrokreditne organizacije primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja COVID-19.

Odlukama Agencije, kao privremenim mjerama, propisuju se vrste posebnih mjera koje banka, MKO i leasing društvo mogu primijeniti za ublažavanje negativnih efekata izazvanih pojavom virusnog oboljenja COVID-19 na finansijski sustav, građane i gospodarstvo u Federaciji BiH.

Navedene odluke Agencije su proizvod kontinuiranog praćenja i analize dostupnih informacija i podataka, te razmatranja svih mogućih mjera i aktivnosti za ublažavanje ekonomskih posljedica virusnog oboljenja COVID-19 i za očuvanje stabilnosti subjekata bankovnog sustava. Također, prije donošenja odluka Agencije, stavovi Agencije su izneseni na sastanku 13. 3. 2020. u sjedištu Vlade Federacije BiH, kojem su, pored predstavnika vlasti Federacije BiH, prisustvovali predstavnici banaka, Agencije za bankarstvo Federacije BiH i Udruge poslodavaca Federacije BiH (informacija sa sastanka objavljena na: http://fbihvlada.gov.ba/bosanski/aktuelno_v2.php?akt_id=8438).

Agencija je od početka izvanrednih okolnosti redovito informirala javnost o aktivnostima koje provodi u pogledu pravodobne reakcije na zvanrednu situaciju, ali su se u javnosti pojavile netočne, nepotpune ili pogrešno interpretirane informacije o aktivnostima Agencije u pogledu značenja mjera i prava na mjere iz odluka o privremenim mjerama koje banka, MKO i leasing društvo primjenjuju za ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja COVID-19.

U dosadašnjim priopćenjima je korištena formulacija „da banke, MKO i leasing društva mogu odobriti posebne mjere klijentima...“ iz razloga što odluke Agencije predviđaju više vrsta posebnih mjera, koje banke, MKO i leasing društva primjenjuju ovisno o procjeni efekata koje dana mjera može proizvesti za poslovanje klijenta u cilju ublažavanja negativnih efekata izvanrednih okolnost. Te mjere mogu biti:

- moratorij, odnosno odgoda u otplati kreditnih obveza;
- uvođenje „grace“ razdoblja za otplatu glavnice kreditnih obveza u slučaju kredita koji se otplaćuju anuitetno na razdoblje od najduže 6 mjeseci;
- produženje krajnjeg roka za otplatu kredita koji se otplaćuju anuitetno;
- produženje roka dospijeca kredita s jednokratnim dospijecom, uključujući i revolving kredite i prekoračenja po transakcijskim računima na razdoblje od najduže 6 mjeseci, pri čemu bi klijenti tijekom tog razdoblja mogli koristiti i dio izloženosti koji je bio neiskorišten na dan modifikacije;
- odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevladavanja njegovih trenutnih poteškoća s likvidnošću;
- druge mjere koje banka (ili nedepozitna financijska institucija) poduzima u cilju olakšanja servisiranja kreditnih obveza klijenta i uspostave održivog poslovanja klijenta.

Navedeno ne znači, kako su pojedini mediji objavljivali, da su odluke Agencije po načelu „može, a i ne mora“, jer je odlukama Agencije jasno propisana obveza banke, MKO i leasing društva da odobri jednu od posebnih mjera ili modalitet više posebnih mjera koji će pomoći klijentima, kako u razdoblju izvanrednih okolnosti, tako i u narednom razdoblju da uspostave održivi model poslovanja i uredno izmiruju kreditne obveze prema banci, MKO i leasing društvu.

Posebno ističemo da pravo na jednu od posebnih mjera koje banka, MKO i leasing društvo odobrava, imaju klijenti, fizičke i pravne osobe čija je kreditna sposobnost pogoršana, odnosno čiji su izvori za otplatu smanjeni i time onemogućeno ili će biti onemogućeno izmirivanje obveza prema banci, MKO i leasing društvu, a zbog negativnog utjecaja izazvanog pandemijom virusnog oboljenja COVID-19.

Dakle, pravo na posebne mjere mogu ostvariti samo klijenti koji su direktno ili indirektno pogođeni izvanrednim okolnostima izazvanim virusnim oboljenjem COVID-19.

Klijenti banke, MKO i leasing društva, koji neometano ili u neznatno manjem opsegu obavljaju svoje poslovne aktivnosti i ostvaruju prihode u istom ili neznatno manjem iznosu u odnosu na stanje prije nastupanja izvanrednih okolnosti, kao i klijenti koji su prije stupanja izvanrednih okolnosti bili u kašnjenju s urednom otplatom svojih obveza preko 90 dana, nemaju pravo na

pogodnosti iz odluka Agencije, niti im iste banka, MKO ili leasing društvo mogu odobriti u kontekstu odluka o privremenim mjerama.

Agencija je svjesna problema s kojima se svi suočavamo u ovim izvanrednim okolnostima. Stoga, Agencija mora svojim odlukama osigurati one mjere koje će osigurati osnovni cilj Agencije, odnosno očuvanje i jačanje stabilnosti bankovnog sustava i zaštitu deponenata, te unaprjeđivanje njegovog sigurnog, kvalitetnog i zakonitog poslovanja. Odluke koje su donesene predstavljaju mjere koje su prepoznate kao adekvatne i trenutno neophodne s ciljem stvaranja uvjeta za očuvanje stabilnosti bankovnog sustava u izvanrednim okolnostima i nakon, te za naknadni oporavak i ublažavanje nepovoljnih ekonomskih posljedica uzrokovanih pojavom virusnog oboljenja COVID-19 na održivost poslovanja klijenta.

Moratorij i druge posebne mjere, banka, MKO i leasing društvo može donijeti po zahtjevu fizičke i pravne osobe ili njihovo korištenje može pokrenuti samoinicijativno u okviru redovnog procesa praćenja potraživanja u kašnjenju. Klijenti, fizičke osobe ne moraju svoje zahtjeve predavati osobno, nego to mogu raditi i elektroničkim putem. Banka, MKO i leasing društvo mogu inicirati primjenu određenih mjera predviđenih odlukama i samostalno, ukoliko procijene da klijent nije u mogućnosti ostvariti kontakt s njima, a radi se o klijentu koji je pogođen negativnim efektima izvanrednih okolnosti. Banka, MKO i leasing društvo za odobrene moratorije i druge posebne mjere ne mogu naplaćivati zatezne kamate, posebne troškove obrade, niti mogu povećavati ugovorenu kamatnu stopu.

Naglašavamo da su svi subjekti bankovnog sustava (banke, MKO i leasing društva) u Federaciji BiH upoznati s činjenicom usvajanja predmetnih odluka te da iste stupaju na snagu naredni dan od dana objave u „Službenim novinama Federacije BiH“, a objava se očekuje u sutrašnjem izdanju „Službenih novina Federacije BiH“ (27. 3. 2020.).

Agencija za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine će pratiti stanje na terenu, te će sukladno razvoju situacije na terenu reagirati dodatnim mjerama ukoliko procijeni da je neophodno.

AGENCIJA ZA BANKARSTVO FEDERACIJE BIH

Zmaja od Bosne 47b,
71000 Sarajevo,
Bosna i Hercegovina

T ++ 387 (33) 72 14 00
F ++ 387 (33) 66 88 11

E agencija@fba.ba
W www.fba.ba

